

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
20 13 року

“ 23 ” 09

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ШКОЛІ**

III курс

напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька,
італійська, французька, японська, китайська, іспанська)

Гуманітарний інститут

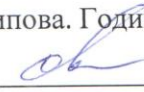
2015–2016 рік

Робоча програма «Методика викладання іноземної мови в школі» для студентів за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька, італійська, іспанська, японська, китайська, французька), галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2015 року- 18 с.

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Шапочкіна Ольга Володимирівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології протоколом від "22" вересня 2015 року № 3

Завідувач кафедри (І.Р. Буніятова)

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану
Заступник директора Єременко О.В.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма	7
IV. Навчально-методична карта дисципліни	8
V. Плани семінарів	9
VI. Завдання для самостійної роботи	10
VII. Система поточного та підсумкового контролю знань	13
VIII. Методи навчання	14
IX. Методичне забезпечення курсу	14
X. Рекомендована література	15
XI. Додатки	17

Пояснювальна записка

Кафедрою германської філології Київського університету Бориса Грінченка, розроблено робочу навчальну програму з дисципліни «Методика викладання іноземної мови в школі», яка є нормативним документом Київського університету Бориса Грінченка і відповідає освітньо-професійній програмі підготовки бакалаврів з напрямку «Мова і література (німецька, італійська, іспанська, французька, японська, китайська)» згідно навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, які мають бути опановані студентами відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики та алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни. Також програма забезпечує необхідну методичну та методологічну базу, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу є ознайомлення студентів із теоретичними основами методики навчання іноземних мов як науки та навчальної дисципліни, а також формування умінь і навичок організації навчального процесу з ІМ з огляду на сучасні методичні підходи та масовий педагогічний досвід.

Завдання курсу:

ознайомити з теоретичними основами методики навчання іноземних мов;

- розвивати навички та вміння навчальної роботи з формування комунікативної компетенції учнів на основі програми з ІМ середньої загальноосвітньої школи;
- навчити ефективної підготовки до уроку як основної форми навчального процесу;
- сформувати вміння здійснення контролю рівня сформованості знань, навичок і вмінь учнів;
- навчити ефективного використання методів, прийомів та засобів навчання відповідно до етапу навчання;
- навчити раціонального планування навчального процесу, у тому числі, уроку як одного з його компонентів;
- ознайомити із формами і видами позаурочної діяльності з іноземної мови, яка сприяла б успішному виконанню загальної мети навчання іноземної мови у школі;

- навчити творчого аналізу чинних підручників іноземних мов та уміння ефективного використання їх у навчальному процесі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- нормативні документи, що є дотичними до змісту навчального курсу;
- основні положення та категорії дисципліни;
- ключові аспекти проблем, теорій та вчень, які досліджує курс;
- сутність комунікативного підходу, цілі, зміст, методи, принципи і засоби у навчанні ІМ;
- питання організації та забезпечення процесу навчання іноземної мови у школі;
- проблематику формування навичок і вмінь учнів у чотирьох видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, медіація, говоріння, читання, письмо);

вміти:

- надавати пояснення термінологічного мінімуму дисципліни;
- формулювати відповіді на загальні питання методики вивчення іноземних мов у школі;
- характеризувати різні типи вправ щодо навчання ІМ в школі;
- створювати та презентувати уроки та позакласні заходи з іноземної мови;
- встановлювати логічні зв'язки із поняттями, положеннями та твердженнями у межах курсу.

Структура програми навчальної дисципліни

Опис предмета навчальної дисципліни

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 1 Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 36 Тижневих годин: 1	Галузь знань 0203 Гуманітарні науки Напрямок підготовки 6.020303 Філологія (мова і література німецька, італійська, іспанська, французька, китайська, японська) Освітньо-кваліфікаційний рівень : “Бакалавр”	Обов’язковий. Рік підготовки: 3 Семестр: 6 Аудиторні: 14 год., з них: Лекції: 8 год Семінарські заняття: 6 год Модульний контроль – 2 год. Самостійна робота: 20 год

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Ауд.		Лекції	Сем.	МК	С.р.	
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Загальні питання методики навчання ІМ.						
Лекція 1. Методика як теорія і практика навчання ІМ	7	2	2			5
Лекція 2. Цілі, зміст, принципи, методи, прийоми та засоби навчання ІМ	9	4	2	2		5
Разом за змістовим модулем 1	16	6	4	2		10

Змістовий модуль 2. Навчання аспектів мовної системи.						
Лекція 3. Формування мовленнєвих умінь і слухо-вимовних навичок.	7	4	2	2		5
Лекція 4. Формування граматичних навичок.	9	4	2	2		5
Разом за змістовим модулем 2	18	6	4	2	2	10
Усього годин	36	14	8	6	2	20

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи методики навчання іноземних мов

Змістовий модуль 1. Загальні питання методики навчання іноземних мов

Лекція 1 (2 год.)

Методика як теорія і практика навчання іноземних мов

Методика - наука про навчання ІМ. Об'єкт та предмет дослідження методики викладання ІМ. Методи дослідження в методиці навчання ІМ: основні методи дослідження; допоміжні методи дослідження. Зв'язок методики навчання ІМ з іншими науками.

Лекція 2 (2 год.)

Цілі, зміст, принципи, методи, прийоми та засоби навчання іноземних мов.

Цілі навчання: а) практична; б) освітня; в) розвиваюча; г) виховна. Зміст навчання: а) структура; б) іншомовна комунікативна компетенція; в) компоненти. Принципи навчання: а) дидактичні; б) методичні. Методи навчання. Засоби навчання: а) вимоги до засобів навчання; б) класифікація засобів; в) навчально-методичний комплекс.

Змістовий модуль 2. Навчання системи мови

Лекція 3 (2 год.)

Формування мовленнєвих умінь і слухо-вимовних навичок.

Навчання фонетики. Критерії відбору фонетичного мінімуму. Вимоги до вимови учнів. Основна мета у навчанні фонетики. Класифікація звуків ІМ.

Прийоми пояснення, корекції звуків. Основні етапи формування фонетичних навичок. Вправи на рецепцію звуків. Вправи на репродукцію звуків.

Лекція 4 (2год.)

Формування граматичних навичок.

Активний і пасивний граматичний мінімум. Граматичні навички мовлення. Поняття "граматична структура" і "зразок мовлення". Етапи формування граматичної навички. Ознайомлення з граматичними структурами активного граматичного мінімуму. Автоматизація дій учнів з граматичними структурами активного граматичного мінімуму.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	I		II		III			IV
Модулі	ЗМ 1				ЗМ 2			
Назва модуля	<i>Загальні питання методики навчання іноземних мов</i>				<i>Навчання системи мови</i>			
Кількість балів за присутність на лекції	1	1	1	1	1	1	1	1
Бали за присутність на семінарі	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання домашньої (самостійної) роботи	5			5			5	
Робота на семінарських заняттях	10	10	10	10	10	10	10	10
Модульний контроль	25 б.							
Загальна кількість балів	114							

Плани семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика як теорія і практика навчання ІМ. Зміст і цілі навчання ІМ у загальноосвітній школі.	2

	Еволюція методів навчання. План 1. Методика - наука про навчання ІМ. Об'єкт та предмет дослідження методики викладання ІМ. 2. Методи дослідження в методиці навчання ІМ: а) основні методи дослідження; б) допоміжні методи дослідження. 3. Зв'язок методики навчання ІМ з іншими науками. 4. Цілі навчання: а) практична; б) освітня; в) розвиваюча; г) виховна; 5. Зміст навчання: а) структура; б) іншомовна комунікативна компетенція; в) компоненти 6. Принципи навчання: а) дидактичні; б) методичні; 7. Методи навчання. 8. Засоби навчання: а) вимоги до засобів навчання; б) класифікація засобів; в) навчально-методичний комплекс.	
2	Навчання фонетики. План 1. Критерії відбору фонетичного мінімуму. 2. Вимоги до вимови учнів. 3. Основна мета у навчанні фонетики. 4. Класифікація звуків ІМ. 5. Прийоми пояснення, корекції звуків. 6. Основні етапи формування фонетичних навичок. 7. Вправи на рецепцію звуків. 8. Вправи на репродукцію звуків.	2
3	Навчання граматики. План 1. Активний і пасивний граматичний мінімум. 2. Граматичні навички мовлення. 3. Поняття "граматична структура" і "зразок мовлення". 4. Етапи формування граматичної навички. 5. Ознайомлення з граматичними структурами активного граматичного мінімуму. 6. Автоматизація дій учнів з граматичними структурами активного граматичного мінімуму.	2
	Разом	6 год.

Самостійна робота (20 год.)

Завдання 1.

Творча робота (навчальний проект) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Робота виконується індивідуально кожним студентом. Студент обирає три теми із нижчезапропонованих та отримує 5 балів за виконання кожної теми: 1) презентація; 2) усна доповідь; 3) есе.

Карта самостійної роботи студента

Тематика доповідей	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1.		
Методика як теорія і практика навчання ІМ 1. Роль психічних процесів у навчанні іноземних мов 2. Роль мотивації у процесі навчання ІМ. 3. Співвідношення мимовільного та довільного запам'ятовування у навчанні ІМ 4. Роль свідомих і несвідомих чинників у процесі навчання ІМ. 5. Порівняльна методика як галузь методики навчання ІМ. 6. Роль почуттів та емоцій у процесі навчання ІМ. 7. Методика навчання ІМ та психолінгвістика.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь, есе	
Зміст і цілі навчання ІМ у загальноосвітній школі. 1. Формування країнознавчої та лінгвокраїнознавчої компетенції у навчальному процесі з ІМ. 2. Державний методичний стандарт з ІМ. 3. Рекомендації Ради Європи з мовної	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь, есе	

освіти. 4. Відбір тематики мовлення з іноземної мови у сучасній шкільній теорії і практиці навчання.		
Еволюція методів навчання ІМ 1. Розвиток вітчизняної методики навчання іноземних мов у першій половині 20-го століття. 2. Розвиток вітчизняної методики навчання іноземних мов у другій половині 20-го століття. 3. Аналіз переваг і недоліків свідомо-порівняльного та свідомо-практичного методів. 4. Розвиток вітчизняної методики та психології навчання іноземних мов у 60-х роках 20-го століття. 5. Розвиток сучасної зарубіжної методики навчання іноземних мов. 6. Основні теоретичні положення та шляхи практичної реалізації комунікативного методу в зарубіжній методиці навчання іноземних мов. 7. Сучасні інтенсивні методики.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь, есе	
Змістовий модуль 2.		
Засоби навчання ІМ. 1. Сучасні ТЗН. 2. Ефективні прийоми використання відео. 3. Використання мультимедійних комп'ютерів у навчальному процесі з ІМ. Використання сюжетних малюнків та коміксів. 4. Використання інформаційних технологій в навчанні ІМ. 5. Електронна мультимедійна інтерактивна дошка СМАРТ як ефективний засіб навчання ІМ.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь, есе	

6. Інтернет як інформаційний ресурс та засіб навчання іноземних мов.		
Навчання фонетики. 1. Навчання інтонації. Вправи та завдання з навчання інтонації. 2. Вводний фонетичний курс. 3. Особливості проведення фонетичних зарядок на різних етапах навчання. 4. Забезпечення стійкості фонетичних навичок на старшому етапі навчання. 5. Врахування міжмовної інтерференції у навчанні фонетики. 6. Аналітико-імітативний шлях навчання іншомовних фонем.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь, есе	
Навчання граматики 1. Способи пред'явлення нового граматичного матеріалу 2. Система вправ з навчання граматики. 3. Використання дидактичних ігор з метою навчання граматики. 4. Використання наочних засобів у навчанні граматичного матеріалу. 5. Приклади граматичних мовленнєвих вправ.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь, есе	
Усього :		15 б.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Презентація	5
2	Усна доповідь	5
3	Есе	10
	Разом 15 балів	20 год.

Система оцінювання курсу

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів денної форми навчання має таку структуру:

1. Поточний контроль: усне опитування; тестування; дискусія.
2. Підсумковий контроль: модульна контрольна робота/

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю (6 семестр)

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарів	1	6	6
2.	Робота на семінарах	10	6	60
3.	Виконання завдань з самостійної роботи	5	3	15
6.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Максимальна кількість балів			114	
Коефіцієнт рейтингових балів			1,1	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методи навчання

лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів, дискусії і круглі столи.

Методичне забезпечення

1. Навчальна програма.
2. Робоча навчальна програма.
3. Авторський курс лекцій з методики навчання ІМ (роздаткові матеріали).
4. Електронні підручники з методики навчання ІМ.
5. Авторський курс лекцій з дисципліни «Методика навчання іноземної мови в школі» у форматі PowerPoint.
6. Пакет модульних контрольних робіт з курсу.

Рекомендована література Базова

1. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник для студентів вищих закладів освіти // Під ред. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
2. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник/Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. – К.:ВЦ «Академія», 2010. – 328с.
3. Методика навчання іноземних мов: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб.і доп. – К.: Знання, 2011. – 206 с.
4. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: Учебник / Гез Н.И., Ляховицкий М.В., Миролубов А.А. и др. – М.: Высш. школа, 1982, - 373 с.
5. Демьяненко М.Я., Кислая С.В., Лазаренко К.А. Основы общей методики обучения иностранным языкам. - К.: Вища школа, 1976. – 257 с.
6. TEFL reader: Хрестоматія з методики навчання англійської мови: Навчальний посібник для студентів філологічного факультету спеціальності “Педагогіка і методика середньої освіти. Англійська мова та зарубіжна література” / Уклад. Ольшанський Д.В. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2004. – 71 с.

Допоміжна

1. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. - М.: Просвещение, 1991. – 220 с.
2. Беляев Б.В. Очерки по психологии обучения иностранным языкам. - М.: Просвещение. 1966. – 227 с.
3. Бухбиндер В.А., Китайгородська Г.А. Методика интенсивного обучения иностранным языкам. - К.: Вища школа. 1988. – 343 с.
4. Климентенко А.Д. Содержание обучения ИЯ в средней школе // Под ред. А.Д. Климентенко. - М. : Педагогика, 1984. – 140 с.
5. Клычникова З.И. Психологические особенности обучения чтению на иностранном языке. - М. : Просвещение, 1983. – 197 с.
6. Пассов Ю.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. - М.: Просвещение. 1991. – 222 с.
7. Пассов Е.И. Основы методики обучения иностранным языкам. - М.: Русский язык. 1977. – 216 с.
8. Редько В.Г. Засоби формування комунікативної компетенції у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика: монографія/Валерій Редько. – К.:Генеза, 2012. – 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Журнал “Иностранные языки в школе”
2. Науково-методичний журнал “Іноземні мови”.

3. Державна національна програма “Освіта”. Україна ХХІ століття. – К.: Райдуга, 1994. – 61 с.
4. Державний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта)/ керівн. Автор. колектив С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 1998. – 32 с.

ДОДАТКИ

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Методика - наука про навчання ІМ. Об'єкт та предмет дослідження методики викладання ІМ.
2. Методи дослідження в методиці навчання ІМ: основні методи дослідження; допоміжні методи дослідження.
3. Зв'язок методики навчання ІМ з іншими науками.
4. Цілі навчання ІМ: а) практична; б) освітня; в) розвиваюча; г) виховна.
5. Зміст навчання: а) структура; б) іншомовна комунікативна компетенція; в) компоненти.
6. Принципи навчання: а) дидактичні; б) методичні;
7. Методи навчання ІМ.
8. Засоби навчання: а) вимоги до засобів навчання; б) класифікація засобів; в) навчально-методичний комплекс.
9. Критерії відбору фонетичного мінімуму.
10. Вимоги до вимови учнів.
11. Основна мета у навчанні фонетики.
12. Класифікація звуків ІМ.
13. Прийоми пояснення, корекції звуків.
14. Основні етапи формування фонетичних навичок.
15. Вправи на рецепцію та репродукцію звуків.
16. Активний і пасивний граматичний мінімум.
17. Граматичні навички мовлення.
18. Поняття "граматична структура" і "зразок мовлення".
19. Етапи формування граматичної навички.
20. Ознайомлення з граматичними структурами активного граматичного мінімуму.
21. Автоматизація дій учнів з граматичними структурами активного граматичного мінімуму.

Робоча програма навчального курсу

«Методика викладання іноземної мови в школі»

Укладач: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології
Шапочкіна Ольга Володимирівна

Методика викладання іноземної мови в школі. Програма навчальної дисципліни /
Укладач О.В. Шапочкіна – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015.
– 18 с.